

Össejtek nyomában

Tóth Csenge Diána

PTE ÁJK Büntető Eljárásjogi és Kriminálisztikai Tanszék

Összefoglalás

Manapság nem telik el nap anélkül, hogy megjelenne cikk a biotechnológia területén elért újabb és újabb tudományos fejlődésről, ami persze magában hordozza a jogi szabályozás igényét. Köztudott, hogy a törvényhozás lassabban tud reagálni ilyen folyamatokra, így inkább ez az igazságszolgáltatásra hárul. Olyan bírakat kell képezni, akik az új, genetikai és biotechnológiai ismereteket igénylő, komplex jogesetek igazságos elbírálásának letéteményesei. Ezzel a cikkel a genetikai, mikrobiológiai, biotechnológiai és bioetikai kérdéseket érintő bizonyítékokkal kapcsolatos gyakorlati problémák megoldási lehetőségeire szeretném a figyelmet felhívni. Olyan fórumokra van szükség, amik az igazságszolgáltatásban résztvevők, különösképp bírák és szakértők új generációját igénylik, hiszen általános követelmény igazságos döntések előmozdítása olyan ügyekben, amik a biológiai áttörések eredményeképp kerülnek a tárgyalóterembe.

Kulcsszavak: Biotechnológia, Össejt, Embrió kísérlet, Bizonyíték, Bíróság, Szakértői vélemény

In the Pursuit of Stem Cells

Summary

No day passes without the publication of a new article on the most recent developments in the field of biotechnology and most have legal implications. It is well-known that legislatures are slow to act, so these progresses rather demand a judicial response. We need judges who are agents of just resolutions in complex cases involving new genetic and biotechnological knowledge. This article aims to give light to possible solutions for practical problems which arise from evidence involving genetics, microbiology, biotechnology and bioethics. It is a general requirement to promote just resolution of disputes that end up in court as a result of biological revolution, and therefore new generation of judicial authorities are needed, with special regard to judges and expert witnesses.

Keywords: Biotechnology, Stem Cell, Embryonic Research, Evidence, Court of Justice, Expert Opinion

Irodalom

1. BAKER, Monya: Embryonic-like Stem Cells from a Single Human Hair. *Nature Reports Stem Cells*, 30 October 2008. <http://www.nature.com/stemcells/2008/0810/081030/full/stemcells.2008.142.html> (2010. 09.21.)
2. Biotechnology Online. <http://www.biotechnologyonline.gov.au/human/embryonicgc.html> (2011. 06. 23.)
3. BLACK, Michael: Genetics in the Courtroom. *University of New South Wales Law Journal*, Vol. 26, Issue 3 (2003). 755-763.o.
4. BUTLER, Declan: France Mulls Embryo Research Reform. *Nature* 469, 277 (2011). <http://www.nature.com/news/2011/110118/full/469277a.html> (2011. 01. 20.)
5. CHUNG, Y. – KLIMANSKAYA, I. – BECKER, S. – LI, T. – MASERATI, M.– LU, S-J.– ZDRAVKOVIC, T. – ILIC, D. – GENBACEV, O. – FISHER, S. – KRTOLICA, A. – LANZA, R.: Human Embryonic Stem Cell Lines Generated without Embryo Destruction. *Cell Stem Cell*, Volume 2, Issue 2, 7 February 2008. 113-117. o. <http://www.cell.com/cell-stem-cell/abstract/S1934-5909%2807%2900330-X> (2011. 07. 15.)
6. COPPI, P.D. – BARTSCH Jr., G. – SIDDIQUI, M.M. – XU, T. – SANTOS, C.C. – PERIN, L. – MOSTOSLAVSKY, G. – SERRE, A.C. – SNYDER, E.Y. – YOO, J.J. – FURTH, M.E. – SOKER, S. – ATALA, A: Isolation of Amniotic Stem Cell Lines with Potential for Therapy. *Nature Biotechnology*, 7 January 2007. <http://www.nature.com/nbt/journal/v25/n1/abs/nbt1274.html> (2011. 01. 15.)
7. Diseases Treated by Blood Stem Cells in Parent's Guide to Cord Blood Foundation. <http://parentsguidecordblood.org/content/usa/medical/diseases.shtml> (2011.01.10.)
8. FENYVESI, Csaba – HERKE, Csongor – TREMMEL, Flórián: Új magyar büntetőeljárás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2004.
9. Fiziológiai vagy Orvostudományi Nobel-díj 2007 - Sajtóközlemény. http://nobelprize.org/nobel_prizes/medicine/laureates/2007/press.html (2011. 01. 15.)
10. FOX, Dov: Retracing Liberalism and Remaking Nature: Designer Children, Research Embryos, and Featherless Chickens. *Bioethics*, Forthcoming. *Bioethics* 24 (4):170-178.
11. Geron to Proceed with First Human Clinical Trial of Embryonic Stem Cell-Based Therapy. <http://www.geron.com/media/pressview.aspx?id=1229> (2011. 01. 22.)
12. HENDERSON, M.: Cloned Cells Bring Hope of Therapy for Parkinson's Disease. <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/science/article3607659.ece> (2010. 04. 20.)
13. IKEMOTO, Lisa C.: Eggs as Capital: Human Egg Procurement in the Fertility Industry and the Stem Cell Research Enterprise. *Journal of Women in Culture and Society*, Vol. 34, No. 4. 2009. 763-781. o.
14. J. B. Cippelli – R.P. Lanza – M. D. West – C. Ezzell: The First Human Cloned Embryo. *Scientific American*, November 24, 2001. <http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=the-first-human-cloned-em> (2011. 01. 21.)
15. KING, Nancy M. P. - COUGHLIN, Chris N. - FURTH, Mark E.: Ethical Issues in Regenerative Medicine. Wake Forest University Research Paper Series in Legal Studies. Working Paper No. 1380162; Wake Forest Intellectual Property Journal. May 13, 2009. 215-238. o.
16. KIRÁLY, Tibor: Büntetőeljárás jog. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
17. LEAZER, Leslie: Brother Can You Spare a Cell - The Ethical and Moral Minefield Surrounding Stem Cell Research on US and International Law. *International Trade Law Journal*, Vol. 13, Issue 1 (Summer 2004). 38-48.o.

18. SKENE, Loane: Recent Developments in Stem Cell Research: Social, Ethical and Legal Issues for the Future. Indiana Journal of Global Legal Studies, 2009. University of Melbourne Legal Studies Research Paper No. 385.
19. THOMSON, J.A. – ITSKOVITZ-ELDOR, J. - SHAPIRO, S.S. – WAKNITZ, M.A. – SWIERGIEL, J.J. – MARSHALL, V.S. – JONES, J.M.: Embryonic Stem Cell Lines Derived from Human Blastocyst. Science, 6 November 1998: Vol. 282 no. 5391. 1145-1147.o.
20. TREMMEL, Flórián: Bizonyítékok a büntetőeljárásban. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2006.
21. TREMMEL, Flórián – FENYVESI, Csaba – MÉSZÁROS, Bence (szerk.): Orvosok és jogászok a büntető igazságszolgáltatásban. Dezső László Emlékkönyv. PTE ÁJK Pécs, 2005.
22. ZELLER, Judit: A testen kívül létrejött embriók morális és jogi státusza a reprodukcióhoz való jog és a tudományos kutatás tükrében. PhD értekezés. PTE ÁJK Doktori Iskolája, Pécs 2009.

Jogszabályjegyzék

1. 1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2. 1997. évi CLIV törvény az egészségügyről
3. Európai Bizottság Tudomány és az Új Technológiák Etikájával foglalkozó Európai Csoportjának 15. sz. véleménye az emberi őssejtkutatás és használat etikai aspektusairól (2000.11.14).
4. Európai Bizottság Tudomány és az Új Technológiák Etikájával foglalkozó Európai Csoportjának 16. sz. véleménye az emberi őssejteket érintő találmányok szabadalmaztatásának etikai aspektusairól (2002. 05. 07.).
5. Egyesült Nemzetek Szervezete által 1998. december 11-én elfogadott az Emberi Génállomány és Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
6. Európa Tanács 1997. április 4-én Ovideóban kelt Egyezménye az Emberi Jogokról és Biomedicináról
7. Írország 1937. évi Alkotmánya
8. Egyesült Királyság 1990. évi törvénye az emberi megtermékenyítésről és embriológiáról (Human Fertilization and Embryology Act)
9. Hollandia 2002. évi törvénye az emberi embriókat felhasználó kísérletekről (Research Involving Human Embryos Act)